

OBJEKAT: TVRĐAVA ZVORNIK
ZVORNIK

INVESTITOR: OPŠTINA ZVORNIK
ZVORNIK

- 1.1. Nacrtanje o registraciji projekta
- 1.3. Licenca odgovornog projektanta

2. TEKSTUALNI DEO

- 2.1. Tehnički opis
- 2.2. Specifikacija radova

3. GRAFIČKI PRILOG

- 3.1. Osnovni plan
- 3.2. Osnovni nacrt
- 3.3. Osnovni nacrt
- 3.4. Osnovni nacrt
- 3.5. Osnovni nacrt

АД ЗА ОДРЖАВАЊЕ И ЗАШТИТУ ПУТЕВА
"ЗВОРНИКПУТЕВИ"
Број: 1-03-182/12
Датум: 17.02. 2012 год.
ЗВОРНИК

**IDEJNI ARHITEKTONSKO- URBANISTIČKI PROJEKAT
REKONSTRUKCIJE I REVITALIZACIJE TVRĐAVE U
ZVORNIKU**

TEHNIČKI OPIS

Stari grad Zvornik je jedan od retkih gradova koji se savršeno uklapa u teren na kome je izgrađen. Svakako tu je i burna istorija koja ga je pratila kroz vekove. Zahvaljujući mnogobrojnim okolnostima učinele su ga u jednu ruku posebnim i jedinstvenim.

Kao spomenik kulture Stari grad (tvrđava) u Zvorniku, je rešenjem 86/ 54 od 22. 01. 1954. stavljen pod zaštitu države. (*prilog br.1*)

Bez obzira na sve njegove vrednosti, grad se danas nalazi u potpuno ruševnom stanju.

1. URBANISTIČKI ASPEKT

Kroz samo jezgro donjeg grada prolazi magistralni put Sarajevo- Beograd, što u velikoj meri utice na ostecenja tvrđave. Međutim, promena u smislu izmeštanja magistralnog puta izazvala bi problem većih razmera u nekom drugom kontekstu. S toga je potrebno postojeće stanja prilagoditi i iskoristiti na što bolji način. Sama lokacija donjeg dela tvrđave uz značajnu saobraćajnicu daje mogućnost razvoja ' tranzitnog turizma '.

Od velike važnosti je što bolje povezivanje gradskog jezgra kako sa gornjim tako i sa donjim delom tvrđave. Do gornjeg grada, postoji prilazni put za motorna vozila koji bi i ostao u istoj funkciji. A nedavnom obnovom starog puta iz turskog perioda (koji je bio obnovljen za vreme austrougarske vladavine) postoji i kraci preko gradskog jezgra za pesake ili motorna vozila.

Donjem gradu pristupnost je obezbeđena magistralnim putem a postoji i pešačka staza uz samu saobraćajnicu ali koja je prilično nebezbedna. S tim u vezi predviđa se proširenje pomenute staze na račun privatnih dvorišta i postavljanje zaštitne ograde uz sam magistralni put.

Kao veza između delova tvrđave (donji- srednji- gornji grad) popravio bi se stari pešački put koji je izgrađen još u turskom periodu, a kasnije popravljen u austrougarskom period i vodio je od severne kapije donjeg grada do velike srednjevekovne kule koja je dalje povezana sa gornjim gradom. Predlaže se dodavanje urbanog mobilijara, da bi se na lakši i zanimljiviji način savladala dužina puta. Pod tim se podrazumevaju povremena stajališta, na različitim visinama, te bi svaka nova stanica imala vizuru za sebe. Stajališta bi bila opremljena klupama, a staza bi bila osvetljena podnim osvetljenjem.

Kroz donji grad je predviđena još jedna pešačka komunikacija koja predstavlja vezu između delova donjeg grada (severne i južne kule), ona se nastavlja na stazu koja dolazi iz grada i dalje prolazi kroz severnu kapiju, pored bedema pa preko kazamata i novoproyktovane pasarele preko magistrale, završava na platou ispred južne kule. Na pojedinim delovima se pojavljuju platoi za sagledavanje prostora.

Parking prostor u donjem gradu je postavljen na platou ispred Velikog kazamata- predviđenog restorana i ima 11 parking mesta za automobile i 3 mesta za autobuse.

Takođe, u neposrednoj blizini, ali van zidina tvrđave na oko 5 minuta hoda je gradsko jezgro sa javnim parkingom koji može poslužiti istoj svrsi.

U gornjem gradu, parking prostori se nalaze van bedema sa zapadne strane. Parking broji 20 mesta za automobile i 3 za autobuse.

Pristupnost u donjem gradu je omogućena svakom objektu, kao i u gornjem. Jedino se srednji grad savladava običnim hodom.

Jedna od modernijih načina sagledavanja celokupnog I nadasve specifičnog prostora a primenjivog na pomenutu lokaciju je žičara- gondola. Polazni platoi se nalaze ispred severne kapije idući iz pravca grada u donjem gradu I uz bedeme gornjeg grada sa njegove jugo- zapadne strane.

Važno je spomenuti i to da je pristup invalidima i drugim ugroženim kategorijama omogućen u gotovo sve objekte. A prostor mogu sagledati ili iz vazduha, posredstvom žičare ili sa najistočnijeg platoa na gornjem gradu, odakle se pružaju fantastične vizure.

2. ARHITEKTONSKI ASPEKT

Objekti u sklopu tvrđave su bili uglavnom vojnog karaktera, a oni koji su bili izgrađeni za stambene potrebe su zbog trošnog materijala, vremenom nestali.

Gornji grad- kao ambijentalna celina ne bi trebalo da pretrpi znatne izmene tokom revitalizacije ovog prostora. Od postojećih objekata u gornjem gradu je citadela iz austrougarskog perioda, koja je u prilično očuvanom stanju. Njeni unutrašnji prostori koji se kontinualno nadovezuju predstavljaju idealan prostor za muzejske prostorije. Citadela raspolaže površinom od 770 m² sa dograđenim delom. Ima prizemlje, sprat i polovinom površine suterena. U suterenu su smeštene ekonomske i tehničke prostorije, zbog blizine glavnog izlaza i glavne vertikalne komunikacije. Muzej ima po tri zasebne prostorije na dve etaže za stalnu izložbu, što je ukupno 115 m². Zamišljeno je da se deo postavke iz gradskog muzeja prenesu u nove prostorije, kao i predmeti koji bi bili nađeni neophodnim arheološkim ispitivanjima. U nastavku je veliki galerijski prostor, površine 116 m². Galerija ima pristup iz novoprojektovanog dela, namenjenog za prijem i otvaranje izložbe koji je u direktnoj vezi sa glavnom vertikalom. Pored toga što služi izlaganju drugih eksponata i sam prostor u isto vreme je eksponat. Npr. U jednom delu prizemlja ispod galerije je cisterna iz 14. veka koju su gradili Dubrovčani, ona se zatvara samo staklenom zavesom i na taj način je deo postavke. Galerija je takođe u vezi sa galerijom koja izlazi napolje, tj. nalazi se na istom mestu gde je nekad bila (staru su vojnici koristili da bi prišli puškarnicama na južnoj strani bedema). Tako dolaze u vezu unutra i spolja, otvoreno i zatvoreno... U drugom delu su prostorije namenjene, na prvoj- prizemnoj etaži, upravnim prostorijama i kopirnici, a na drugoj etaži su tri prostorije za radionice, likovne kolonije i sl. Svi prostori su ostavljeni bez

